

Stanisław Mędala

"Was heisst Auferstehung? Meditation zu Karfreitag und Ostern", Karl Rahner, Freiburg im Br. 1985 : [recenzja]

Collectanea Theologica 56/1, 187-188

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w dwudziestu czterech rozważaniach, które są przeznaczone do medytacji na Wielki Post i okres Wielkanocy. W tych pięciu rozdziałach autor wyodrębnia następujące zagadnienia: godzina Jezusa (13,1—3) obmycie nóg (13,4—17), zdrajca i uczeń, którego Jezus miłował (13,18—30), mieszkanka w niebie (14,1—3), Jezus drogą (14,4—7), dzieła wierzącego (14,8—15), obiecany Paraklet (14,16—17), nowe przyjście Jezusa (14,18—24), dar pokoju (14,25—31), krzew winny i latorośle (15,1—11), miłość w znakach przyjaźni (15,12—17), nienawiść i prześladowanie ze strony świata (15,18—25), świadectwo Ducha Świętego (15,26—16,4a), przewyżczenie świata (16,5—11), Duch i wspólnota (16,12—15), ze smutku do radości (16,16—24), od zagadek i obrazów do pełnych i jasnych pojęć (16,25—33), modlitwa Jezusa do Ojca (17,1—5), uczniowie — obraz przyszłej wspólnoty (17,6—11a), strzeżenie i utwierdzanie się (17,11b—16), uświęcenie i postanie w świat (17,17—19), jedność jako Boski znak i świadectwo (17,20—23), doskonałość w miłości (17,24—26.)

W posłowie (s. 94—96) autor stara się wyjaśnić czytelnikowi problemy, które nasuwają się przy czytaniu mów pożegnalnych Jezusa w J 13—17. Przede wszystkim rodzi się pytanie, czy te słowa tak sam Jezus wypowiedział? Dlaczego Ewangelie synoptyczne tak mało mówią o tym, a przynajmniej nie w ten sposób? Czy można te słowa uważać za „testament” Jezusa dla ówczesnych uczniów i dla późniejszego Kościoła? Odpowiadając na te pytania autor wyjaśnia, że nie wszystko, co znajduje się w J 13—17 jest nowością w porównaniu z Ewangeliami synoptycznymi. Wynika z tego, że wypowiedzi te mają oparcie w rzeczywistości historycznej. Ale forma, którą nadał tym wypowiedziom czwarty ewangelista została wprowadzona przez tego, któremu tradycja nadała tytuł „Teologa”. Ewangelista pokazuje zatem Jezusa w świetle wiary w Jego zmartwychwstanie i działanie Ducha Świętego w Kościele. To ujęcie osoby i słów Jezusa jest przeznaczone dla wierzących, żeby im odsłonić tajemnicę osoby Jezusa i wskazać głębsze podstawy ich wiary. Zatem mowy pożegnalne Jezusa w czwartej Ewangelii przekazują ówczesnym czytelnikom i przyszłym pokoleniom zrozumienie swej własnej egzystencji jako wierzących i należących do Kościoła. W tej egzystencji istotna jest organiczna więź z Chrystusem, więź poprzez miłość i moc życiową, więź w Duchu Świętym.

Jako ekspert w dziedzinie egzegezy i teologii Janowej, autor podaje zasadnicze treści i idee przewodnie poszczególnych perykop, a jako kapłan żyjący na co dzień problemami Kościoła ukazuje aktualność orędzia w nich zawartego dla chrześcijan żyjących w świecie dzisiejszym. Warto byłoby udostępnić te głębokie refleksje biblijne czytelnikowi polskiemu, który z publikacji R. Schnackenburga ma do dyspozycji tylko *Naukę moralną Nowego Testamentu* (Warszawa 1983).

ks. Stanisław Mędała CM, Warszawa

Karl RAHNER, *Was heisst Auferstehung? Meditation zu Karfreitag und Ostern*, wyd. A. Raffelt, Freiburg im Br. 1985, Verlag Herder, s. 64.

W tej małej książeczce A. Raffelt, jeden z najlepszych znawców dzieł K. Rahnera, daje wybór mało znanych medytacji tego wybitnego teologa naszych czasów na temat tajemnicy paschalnej. Jakby streszczeniem tych medytacji na Wielki Piątek i Wielkanoc są słowa, które K. Rahner wypowiedział krótko przed swoją śmiercią 30 marca 1984 r.: „Na razie człowiek może oczekiwać przyszłego, kiedy już sam doświadcza zejścia śmierci jako zarania tego, co nadchodzi”.

Publikacja obejmuje pięć medytacji (s. 7—56), posłowie wydawcy (s. 58—63) i wykaz źródeł (s. 64). Pierwsza medytacja pt. *Skandal śmierci* (Wielki Piątek) uwydatnia łączność naszej śmierci z tajemnicą Wielkiego Piątku oraz wskazuje na pociechę w śmierci Pana. W drugim rozważaniu pt. *Ukryte zwy-*

ciężstwo (na Wielką Sobotę) wglębia się autor w tajemnicę całkowitego odejścia zmarłych, ukazuje nasze życie jako zapoczątkowanie śmierci i ukrycie prawdziwego życia oraz sens obecności Chrystusa w wyczekującym stworzeniu. Trzecie rozważanie pt. *Wielkanoc — początek chwaty* bierze za przedmiot początek wypełnienia, czas historii, rzeczywistość przyszłego świata i wiarę w zmartwychwstanie. Czwarta medytacja jest poświęcona naszej wierze w tajemnicę paschalną, ukazując Zmartwychwstałego jako „serce świata” oraz związek między indywidualną postawą wiary a zmartwychwstaniem Chrystusa. Ostatnie rozważanie ujęte w formę dialogu względnie wywiadu bierze za przedmiot tajemnicę śmierci. Autor odpowiada tu na podstawowe pytania człowieka dzisiejszego. Co to jest śmierć? Jak się powinno i jak można mówić o śmierci? Jak teolog ocenia śmierć w świetle Ewangelii? Czy zgodnie z biblijnym rozumieniem śmierć jest objawem winy? Co sądzi autor o śmierci jako akcie samourzeczywistnienia się osoby ludzkiej? Jaka jest treść wiary chrześcijańskiej w zmartwychwstanie zmarłych?

W tych dogłębnych i pełnych wiary rozważaniach wyraża autor przekonanie, że śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa jest nie tylko wydarzeniem przeszłym, ale ma egzystencjalne znaczenie również dzisiaj dla każdego chrześcijanina.

W posłowie A. Raffelt wyjaśnia, w jaki sposób dokonano wyboru tych medytacji oraz wskazuje ich miejsce wśród publikacji Rahnera na podobne tematy. Dwa pierwsze rozważania pochodzą z nagrań płytowych z 1966 r., tekst trzeciego rozważania był opublikowany w „Der Volksbote” w 1965 r., tekst czwartego w „Klerusblatt” z 1947 r., a ostatnie rozważanie o śmierci pochodzi z ostatnich lat życia Rahnera (1980). Wydawca zwraca uwagę na obrazowość i patos religijny w dawniejszych rozważaniach i na trudności w sprecyzowaniu myśli w późniejszych wypowiedziach. Opublikowane rozważania, łącząc się z różnymi sytuacjami w życiu zmarłego teologa, są wyrazem nie tylko poglądów teologicznych K. Rahnera, lecz także osobistym świadectwem jego wiary w rzeczywistość życia wiecznego.

ks. Stanisław Mędała CM, Warszawa